

- Ranunculus acer* var. *micranthus* (1939) te Anderen (D.)
Braya supina bij fort St. Andries (v. Eeuwijk en Joh. J.)
Brassica lanceolata (1927) te Leeuwarden (K.F.K.)
Alyssum maritimum (1933) te Purmerend (K.F.K.)
Viola arvensis Gothlandica te Gouda (Un.)
Rosa rugosa te Oude Pekela (D.)
Trifolium resupinatum (1927) te Leeuwarden (K.F.K.)
Vicia narbonensis var. *serratifolia* te 's Hertogenbosch (G.)
Tribulus terrestris (1939) te Amsterdam (Prof. de Jongh)
Bupleurum Odontites (1939) te 's Hertogenbosch (G.)
Ammi c.f. *Visnaga* (met gele bloemen) te Batenburg (Joh. J.)
Bifora radians te Gennep (Joh. J.)
Solanum triflorum (1939) te Amsterdam (Prof. de Jongh)
Heliotropium europaeum te 's Hertogenbosch (G.)
Symphytum Uplandicum (1931) bij 't Tjeuke meer (K.F.K.)
Euphrasia Odontites paludosa te Barendrecht (M. de Koning)
Teucrium Botrys te Ubagsberg (Mej. Willemse, v. Iersel, Bruyning en Holthuis)
Phyteuma spicatum (1937) te Anderen (D.)
Cephalaria syriaca te Leeuwarden (K.F.K.)
Stenactis bellidiflora te Wychen (Joh. J.) te Moerdijk (G.)
Bidens melanocarpus te Hoenza-Driel (v. Eeuwijk en Joh. J.)
Bidens subalternans is waarschijnlijk de juiste naam voor alles, wat tot nog toe in ons land als
B. bipinnatus is opgegeven.
Xanthium strumarium (1927) te Leeuwarden (K.F.K.)
Senecio vernalis te Heumen, Overasselt en Neerasselt (Joh. J.)
 × *Senecio viscidulus* = *S. silvaticus* × *viscosus* te Nebo (Joh. J.)

Ir. A. W. KLOOS Jr., Dordrecht.

W. H. WACHTER, Rotterdam.

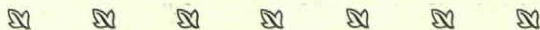
VAN GROEI EN BLOEI EN JAARGETIJD.

De malsche regenbuitjes van April in ons Atlantisch klimaat hebben al sinds zes eeuwen een roemruchte plaats verworven in de wereldlitteratuur.

Wij weten er van mee te praten, maar ook van stugge, droge koude, van sneeuw en vorst, van hagelbuien (die weer de hoop doen rijzen), kortom, al het gedoe, dat den nuchteren Nederlander tot de voorbarige conclusie heeft gebracht, dat „April doet wat hij wil”.

Doch juist deze afwisseling, deze schrille tegenstellingen wekken ons op tot nauwkeuriger en vruchtbaarder waarnemingen in de vrije natuur, doen ons met meer genoegen acht slaan op de gedragingen van onze planten en dieren al naar gelang van temperatuur en vochtigheid. Mijn vriend Blaauw heeft daaromtrent in zijn prachtig laboratorium op den Wageningschen Berg zeer naarstig allerlei vernuftige en leerzame proeven genomen. De geduldige bolgewassen hebben hem menig geheim ontsluitend. Een dergelijke nauwkeurigheid kunnen wij wandelaars in de vrije natuur niet bereiken, maar toch kunnen jarenlange waarnemingen aan een en dezelfde plant ons op het spoor brengen van enkele belangrijke waarheden en in ieder geval een aangename bezigheid verschaffen.

Dat hogere temperatuur en zachte regen „schot” in de planten brengt, weet iedereen. Maar we kunnen ook een stapje verder gaan en eens te weten zien te komen, of de afwisseling van mild en guur ook bevorderlijk is voor de snelheid van ontwikkeling.

Zal in een April vol tegenstellingen, maar toch met een behoorlijk gemiddelde, de groei sneller verlopen, dan wanneer dat gemiddelde vrijwel gelijkmatig over dezelfde periode had geheerscht?

Dit nu vereischt jarenlange waarnemingen aan een en dezelfde plant, waarnemingen, die men kan doen in eigen tuin, in natuurmonumenten of in plantsoenen, die met biologisch besef worden onderhouden, dingen zooals Thyse's Hof. Over ons plantsoenwezen mag wel eens een hartig woordje worden gesproken.

Een plant, die zich goed leent voor dergelijk werk is onze Sleedoorn. Al heel vroeg in het voorjaar, zelfs in Februari trekken de mooie bloemknoppen uw aandacht en in het eind van Maart komen soms de witte puntjes van de bloemkroon al uit de kelkslippen te voorschijn. Zoo was het op 't eind van Maart '36, de beroemde derde decade, die Dr. Pinkhof deed gewagen van Mei. Toen zette April echter in met koude en droogte tot den negenden, die zachter weer bracht. Op 10 April begon de struik dan ook te bloeien. In droge gure dagen gaat de bloem dan nog niet heelemaal open, maar de stijlen steken al naar buiten, wat heel onvoorzichtig is, want nu kunnen de stempels verdrogen en bevroren, b.v. van 14—18 April want toen was het weer guur. De 19de werd voorafgegaan door „zachte nachtregeu" en daarna zette een bloei in, van een snelheid, zooals ik nooit eerder en nooit weer heb gezien. De laatste knoppen gingen in één dag van wit puntje tot volle ontplooiing.

In 1937 ondervonden wij geen tegenstellingen, de eerste drie decaden van April waren voortdurend zacht en op den 19den stond de sleedoorn dan ook prachtig in bloei, hoewel niet zoo rijk als in '36.

Deze twee jaren geven dus een aardige bevestiging van het vermoeden, dat de afwisseling toch bespoedigend werkt.

In 1939 krijgen we iets dergelijks: 11 April knoppen nog zoo goed als dicht, maar stijlen naar buiten stekend; 16—18 April guur, ochtendtemperatuur nabij vriespunt; 19 April volle bloei met legio insecten.

In 1940 tot 20 April lage temperatuur zonder afwisseling, dan warmer maar tot 24 April nog geen bloem open; eerst den 27sten maar dan alleen nog aan de laagste takken.

Ge ziet, die Sleedoorn is als geknipt voor mooi werk over groei en bloei en wind en weer. Maar hij is de eenige niet. Ik kan u ook aanraden, eens uw aandacht te geven aan Lelietje van Dalen en vooral aan Salomonszegel: het opschieten van de groeipieken telkens een scheede verder en dan de ontplooiing van de bladeren en het innemen van hun definitieven stand. Eindelijk de bloei zelf.

Bij deze planten, die hun voornaamste lichaam in den grond hebben, is de temperatuur van den bodem zelve van groot belang. We zullen dus een bodem-thermometer moeten aanschaffen voor een diepte tot 20 cm. Bij ons in Bloemendaal liggen de wortelstokken van Lelietje van Dalen op een diepte van 15 cm. Van groot belang is ook de kwestie, hoe diep de „milde regen" in den grond doordringt en daar warmte brengt.

Dit werk is allemaal zeer geschikt voor Middelbare Montessori-scholen en voor Kweek-scholen voor Onderwijzers. Maar die moeten dan ook behoorlijke schooltuinen hebben of de beschikking over een „instructief" gemeente-plantsoen.

Waar zulke instructieve gemeente-plantsoenen te vinden zijn? Wel, nergens. Maar als de scholen aankomen met een goed plan en de waarborg voor een goede uitvoering, dan moeten ze er wel komen. In Bloemendaal is Thyse's Hof beschikbaar, voor zoover dat volgens het reglement van den tuin mogelijk is. Maar: een goed plan en waarborg voor goede uitvoering!

JAC. P. THIJSE.

